

Skydd och välkomnande av flyktingar i Europa

Ett gemensamt uttalande utfärdat av ICMC Europe å SHARE Networks vägnar, med anledning av SHARE Network-konferensen (Brüssel, 20 oktober 2015)

Sedan i mars 2012 har SHARE Network samarbetat med aktörer på europeisk, nationell och – vilket är avgörande – lokal nivå i 20 europeiska länder. Att involvera städer, kommuner, organisationer i civilsamhället, frivilliga och flykting-/migrantföreningar har garanterat gemensam handling för att möjliggöra för många flyktingar att bosätta sig, integreras och röra sig mot självständighet i sina nya samhällen på ett värdigt och stöttat sätt.

Detta uttalande och de rekommendationer och slutsatser som följer besvarar den mångfald av handlingar och initiativ som har företagits av tusentals organisationer och medborgare över Europa.¹ Det fokuserar primärt på de lokala aspekterna av mottagande och integration för nykomlingar i Europa, och på handlingar och tillvägagångssätt från aktörer på alla nivåer som kan få en positiv inverkan på resultatet i detta område. Vi hoppas att det kommer att framkalla konstruktiva diskussioner som garanterar att flyktingar som kommer till Europa framgångsrikt kan bygga sina nya liv i sina nya samhällen.

En ny era för flyktingskydd

Antalet tvångsflyttade personer i världen har nu nått runt 60 miljoner, av vilka runt en tredjedel är flyktingar. Världen upplever därför den största flyktingkrisen sedan andra världskriget. Europa har sett en nivå av ankommande flyktingar utan motstycke, och antalet ökar dagligen. Det är nödvändigt att europeisk respons fortsätter att upprätthålla internationella skyldigheter att skydda flyktingar i denna kontext av flerfaldiga flyktingkriser, inklusive flyktingar som flyr både Syrien och de många andra flyktingskapande konflikterna och situationerna världen över.

Effektiv europeisk respons kräver ihållande solidaritet och samarbete, både bland europeiska länder, och mellan den Europeiska unionen och de länder som för närvarande är värdar för den övervägande majoriteten av dem som är på flykt. Det kommer att krävas utökad och ihållande stöd till dessa länder, förverkligandet av interna skyddsmekanismer inom Europeiska unionen, som omflyttning, och utökade säkra och legala vägar – komplement till existerande vidarebosättningsprogram för flyktingar – som gör det möjligt för flyktingar att ta sig in i och söka skydd i Europa.

¹ Se exempelvis <http://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2015/oct/03/refugee-help-efforts>

För att försäkra att de lösningar som erbjuds flyktingar och de som söker skydd i Europa är verkligt hållbara, måste denna omformulering av europeiska policyer och ramverk innehålla en förnyelse av tillvägagångssätten för mottagande och integration. Detta kräver deltagande av aktörer i lokalsamhällen, i synnerhet i länder med liten tidigare erfarenhet av att ta emot flyktingar, och fortsatt påverkansarbete på den politiska nivån för att motverka främlingsfientlighet och förbättra förståelsen bland den europeiska allmänheten för behovet av flyktingskydd.

Inkluderande policyer och partnerskap för att ta emot ett stort antal nyanlända

Inkluderande samhällen garanterar rättigheter och möjligheter för alla sina medlemmar, både medborgare och nyanlända. Att säkerställa att integration tas upp genomgående i offentlig policy, planering av mottagande och lokalt tillhandahållande av service, kommer att bidra till att säkerställa att nyanlända, inklusive flyktingar, kan åtnjuta lika rättigheter, fullfölja sina ambitioner och delta i livet i sina nya samhällen på ett sätt som gynnar alla invånare. Många europeiska länder har policyer på plats för att organisera flyktingmottagande, erbjuda boende, välkomnande och integrationsmöjligheter i större städer och orter såväl som mindre landsbygdssamhällen. För att bättre stödja integration, borde sådana policyer, så långt det är möjligt, ta hänsyn till faktorer såsom flyktingarnas ambitioner för sin framtid, familjeband, anställnings- och utbildningsmöjligheter samt stödnätverk.

Planering, samordning och kommunikation

Flera intressenters engagemang, samordning, informationsutbyte och ökande av medvetenhet är absolut nödvändigt för framgångsrikt mottagande och integration. Tillsammans kan dessa tillvägagångssätt bidra till att garantera medborgarnas stöd för flyktingskydd, under beaktandet och uppbyggnaden av insatsförmågan och kapaciteteten för lokal service. För att garantera att europeiska länder kan ta emot större volymer av nyanlända, måste nya och innovativa partnerskap utvecklas mellan regeringar, lokala myndigheter, organisationer i civilsamhället och andra serviceinstanser, vilka i sin tur borde samarbeta med en bredare grupp intressenter såsom kyrkor, migrant- och diasporaföreningar, arbetsgivare, lärosäten och andra. Utöver standardkomponenter i integration, som till exempel språkinläring, barns tillgång till utbildning, sjukvård och anställningsstöd, borde planering av partnerskap som kommer att underlätta integration ta sig an behoven hos specifika flyktinggrupper, som till exempel de som är kopplade till trauman eller tidsperioder utan tillgång till grundläggande sjukvård. Partnerskap borde också inkludera gräsrotter, medborgarledda initiativ, som har en central roll att spela i att utöka den lokala förmågan att erbjuda en välkomnande miljö (se nedan).

Hantera ömsesidiga förväntningar

Integration är en komplex tvåvägsprocess av ömsesidig anpassning som inte händer över en natt. Flyktingar kan ha orealistiska förväntningar på sina nya samhällen, som vilket sorts boende de kommer att få när de anländer och hur snabbt de kan förvänta sig att få anställning. De i mottagande samhällen kan också ha orealistiska förväntningar på flyktingar, inklusive till exempel hur snabbt de kommer att lära sig språket eller få anställning. Det finns ett starkt behov av att hantera dessa ömsesidiga förväntningar genom ombesörjande av förbättrad information

på både stadiet före avfärd och efter ankomst, och genom att erbjuda möjligheter för flyktingar och lokalinvånare att mötas och ägna sig åt gemensamma aktiviteter.

Välkomna nyanlända i europeiska städer och orter

Direktkontakt och interaktion med lokalinvånare i mottagande samhällen kan motverka isolering, förbättra språkkunskaper, främja en känsla av tillhörighet, och underlätta förståelsen av lokal kultur och lokala system. Språkförvärv är ett synnerligen viktigt element i att bygga mot långsiktigare integration och bosättning, och möjligheter att träna på språket utanför en formell klassrumsmiljö är en absolut nödvändig del i lärandet.

Medborgare kan engageras i att stödja flyktingintegration genom frivilligprogram som fokuserar på flyktingars omedelbara behov efter ankomst, eller i att följa med flyktingar genom integrationsprocessen mot deras fullständiga självständighet. Frivilliga kan ta många olika roller, inklusive till exempel att hjälpa flyktingar att förstå och få tillgång till service, hjälpa barn med hemläxor, agera som mentor, erbjuda kort- eller långsiktigt boende, stötta lokal orientering, och ägna sig åt sport eller kulturella aktiviteter. Samordningen av frivilliginitiativ med flyktingstödjande organisationer och kommunala tjänster är avgörande för att garantera både kvalitetsstöd som möter flyktingarnas behov, och deltagandet från ett brett tvärsnitt av befolkningen i frivilligaktiviteter som möter flyktingars intressen, utvecklar deras förmågor och bäst utnyttjar deras kapacitet.

Medborgarledda frivilliginitiativ är också en avgörande local integrationsresurs, i synnerhet när de godkänns och stöds av lokala myndigheter. Medborgare kan organisera flexibel och snabb humanitär hjälp, sprida information och uppmaningar till handling genom ett brett spektrum av nätverk och media, och bidra med innovativa tillvägagångssätt och lösningar för att möta behoven hos nyanlända och flyktingar. I Europa, till exempel, har sådana initiativ bidragit med boendialternativ för nyanlända och flyktingar, engagerat privata företag i att hjälpa till med utbildning och praktikplatser för yrkeskunniga flyktingar, och underlättat konst-, sport- och utbildningsaktiviteter för flyktingbarn.

Medborgarledda initiativ kan komplettera men inte ersätta flyktingmottagande och social service, och/eller integrationprogram. På detta sätt kan medborgare bygga upp stöd för flyktingintegration från alla delar av samhället, och fortsätta att väsentligt bidra till att erbjuda ett brett och inkluderande välkomnande för nyanlända i europeiska samhällen och städer.

Rekommendationer: Vad Europa kan göra

1. Även om europeisk omflyttnings- och vidarebosättningsprogram nu planeras och införs, och EU:s katastrofstöd har utlöst för att stödja både dessa program och hjälp i regionen som omger Syrien, har det än så länge varit lite diskussion om hur det ska garanteras att flyktingar kommer att mötas av passande boenden och stöd för att garantera snabb integrering. För att garantera framgången för dessa program, både för enskilda mottagare och i termer av hur de ses av den europeiska allmänheten, borde vikten av framgångsrika integrationsresultat och lärdomar gjorda inom detta område från de tidiga skedena i programmets införande vara närvarande i framtida diskussioner och

beslutsfattande på europeisk nivå. Integration är det som kommer närmast för Europa, och måste vara den högsta prioriteringen för handling i Europeiska agendan för integration.

2. I nationella AMIF-program är endast 20% av finansieringsramen tilldelad integrationsaktiviteter, en andel som är långt ifrån tillräcklig i det nuvarande sammanhanget. Generellt tilldelas AMIF-finansiering för integration till aktiviteter för alla tredjelandsmedborgare, inklusive flyktingar. En definierad summa av AMIF-finansieringen för integration borde vara specifikt tillägnad flyktingintegration.
3. Kommuner, i samråd med partners i civilsamhället och lokalbefolkningen, måste kunna fastställa integrationsprioriteringar och målgrupper, då de bäst vet vad som behövs vad det gäller integration. Direkt tillgång för kommuner till AMIF:s integrationsfinansiering skulle garantera att europeisk finansiering för integration når den lokala nivån och stödjer effektiva, lokalt utvecklade integrationåtgärder och –prioriteringar.
4. Volontär- och aktiva medborgarinitiativ borde få stöd, godkännande och uppmuntras på europeisk, nationell och lokal nivå – inklusive genom utvecklingen av inkluderande policyer, finansiering för samordning, och verktyg för att rekrytera, hantera och stödja volontärer.
5. Europeisk finansiering tar alltför lång tid att bearbetas och utdelas av medlemsländerna. Kommuner och deras partners är serviceleverantörer i frontlinjen, med beprövad förmåga att reagera brådskande på humanitära kriser. Direkt tillgång till krishjälp för kommuner, för närvarande förhindrat av AMIF:s regelverk, skulle möjliggöra denna förmåga att mobilisera för att möta humanitära behov mycket snabbare och mer effektivt.
6. Det finns ett tydligt behov av förbättrade samordnings- och informationsutbytesstrukturer för integration, som involverar nationella regeringar, lokala myndigheter och organisationer från civilsamhället. Europeiskt utbyte av policy och praxis inom detta område borde fokusera på att överföra expertis från länder med erfarenhet av att ta emot flyktingar till de med mindre sådan historik, och nationella myndigheter borde överföra lärdomar via utbildning, verktyg och resurser för regionala och lokala aktörer.
7. Aktörer på alla nivåer borde prioritera att höja medvetenheten om flyktingkydd och gedigen kommunikation om legala rättigheter och stödåtgärder för integration, inklusive genom att införliva både i antidiskrimineringspolicy och -program.

SHARE

a european resettlement
network for cities and regions

Protecting and Welcoming Refugees in Europe

A joint statement issued by ICMC Europe on behalf of the SHARE Network on the occasion of the SHARE Network Conference (Brussels, October 20th, 2015)

Signatories

European networks:

- European Council on Refugees & Exiles (ECRE):

- Jesuit Refugee Service (JRS) Europe:

International organisations

- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

- International Organization for Migration (IOM):

Refugees Welcome Austria

Austria

Czech Republic

- **Burma Centre Prague**

Poland

- **Refugee.pl Foundation**

REFUGEE.PL
FOUNDATION
